

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Leven Ende Deughden Vande Vveerdighe Agnes Van Heilsbagh Gheestelycke Dochter Onder de bestieringhe der Societeyt Iesv

Huysmans, Daniel

T'Antwerpen, 1691

§. 2. Haere vierighe begeerten tot het lijden.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37188

S. 2. *Haere vierighe begeerten tot het lijden.*

Door't geduerigh overdencken van't lijden des Salighmaeckers, was haer begeerte tot het lijden soo over-groot, dat het lijden haer leven scheen te wesen, ende het derven van het lijden haere doot. *Ick en versoecke anders niet, seght sy, als tot vermeerderinghe van Godts glorie, ende tot verwoordinghe der zielen saligheyt, aen mijnen Beminden gelijk te wesen, dat is te lijden: lijden sonder sterven, lijden met mijnen Bruydegom, lijden tot het eynde des Wereldts. Want saleen Bruydt haeren Bruydegom sien overgoten van pijnen, ende swemmende in sijn H. Bloedt, ende oock niet wat mede ghevoelen? Neen voorwaer: dit en kan niet wesen. Daerom betrouwe ick op de goetheyt Godts, dat hy my altijd mede-gvoelende sal laeten zijn, ende dat door de tusschen-spraecke van onser aller Moeder.*

Haer begheerte van veracht ende versmaet te worden, was oock over-groot: om de verachtinghen ende versmaedheden die haeren Salighmaecker onderstaen hadde.

Wiert sy met eenighe pijnlijckheden ende siekten des lichaems overvallen, ghelijck het seer dick wils ghebeurde, sy en socht hier van niet meer verloft te worden, als vande lammigheyt der armen, die sy in haer jonckheydt soo vele jaeren ghewillighlijck ende vromelijck onderstaen heeft. Ia hoe sy meer in jaeren verwoorderde, hoe sy vierigher was tot het lijden.

Vviert sy somwijlen door natuerelijcke kranckheyt verdrietigh in eenigh lijden: dit gheval was haer dienstigh, om dit vier, dat in haer ziele aldan verflauwt was, met eenen nieuwen yver t'ontsteken. 'T is eens ghe-

beurt, dat sy eenighe vervremtheyt ende af-keer van een andere voelde, vande welcke sy veel te lijden hadde: Ende al hoe wel sy aen dese, die onverstorven was, seer gewillighlijck wijckte, oock haer schult ootmoedighlijck bekennde, daer dese andere plichtigh was; nochtans om dat sy dese tot gheen ghevoeghsaemheyt, gemeynsaemheyt, ende vriendschap en konde brenghen, volghens haeren wensch, wiert sy hier in mistroostigh. Sy badt haer dickwils op haer knien om tusschen malkanderen peys ende vrede sonder stoorin- ghe te voeden: maer desen peys en duerde niet langher, dan *Agnes* sprack: want dese andere met d'eerste geleghentheynterstont haer preutelen ende knorren hernam. *Agnes* voelde pijn in dese kranckheden te verdraeghen, die sy geerne soude ontgaen hebben: maer dese begheerte noemt sy een groote onvolmaecktheyt. VWant inde Hooft-kercke inden hoogen Choor knielende voor een Crucifix, ende biddende haeren Salighmaecker om van dese moeyelijckheden verlost te worden, indien 't hem beliefte, ende indien dit tot haer saligheyt dienstigh was, ontfongh sy door dat Crucifix dese toe-spraecke. *Aensiet my hanghende aen't Cruys tot de doot toe, om uwen 'wille: ende en wilt ghy niet wat om mijnen 'wille verdraeghen?* Dese woorden door-dronghen den grondt van haer herte, ende dat met soo groote beweghinghe van haer ghemoet, dat sy haer selven gewelt moest aen-doen, om niet overluyd inde Kercke te roepen: *O Heere ick ben bereet, niet alleenlijck eenighen tijdt te lijden voor u, maer hecht my met u aen een Cruys tot'er doot toe.* T'federt dien tijdt was sy onverdrietigh inde voorseyde moeyelijckheden te verdraeghen.

Als

Als sy somwijlen eenighen tijdt sonder pijnen was, dede sy met groote inwendighe droefheyd haer bitter beklagh aen Godt, dat hy haer vergheten hadde, niet een deeltjen gunnende van sijnen soeten Kelck des lijdens ter liefde van hem. Welcke droefheyd soo groot was, dat sy aldan alle vremde pijnen wenschte tot haeren troost, oock dat d'aerde haeren mondt soude openen, ende haer alle moghelijcke tormenten toefenden, om door liefde van den genen, die haer herte beminde, versonden te worden. Ende naer soodaenighe wenschen eenighsins van Godt verhoort wordende, door groote pijnen die sy voelde in alle haer lidmaeten, was sy een weynigh voldaan.

Op eenen nacht met alle krachten haerder ziele tot Godt gekeert, ende als buyten haer selven zijnde, sagh sy inwendighlijck in een onbegrijpelijk licht den hemel open staen, ende inden Hemel de H. Dryvuldigheyd, de Koninghinne van alles, ende heel het hemels Hof; ende haer selven als binnen komende inden hemel om eeuwigelijck de plaetse te besitten, die voor haer bereyt was. Maer haer wiert keus ghegheven, of ter liefde van de H. Dryvuldigheyd noch in dit leven te verblijven om te lijden; of wel met een haestighe doot: alle lijden te eyndighen. Hier wiert haer van eenen kant voor-gestelt d'eeuwighe wellusten, die de besittinghe der Godtheyt mede brenght; ende vanden anderen kant de kruysen van moelijckheyd, van opspraecke, van verlaentheyd, ende vele andere, die haer souden opgeleyt worden, indien haer ziele noch langher bleef in dit lichaem. In 't aensien vanden hemel sonder lijden, ende d'aerde met lijden, verkoos *Agnes* met volle begeerte ende met uytgereckte liefde
noch

noch langher hier te leven, om noch langher te lijden: endedat soo veel, ende soo langh, als 't haeren Bruydegom soude gelieven, tot vermeerderinghe van sijn eere ende glorie: met een vast betrouwen in Godt, dat hy haer in alles soude by-blijven, ende door sijn machtighe handt door alle swaerigheden geleyden.

Anderwerf met een groote begeerte ontfteken zijnde, om ter liefde Godts iet te lijden dat haer seer ghevoelick soude wesen, ende innighlijck dit versoeckende, wiert sy terstont ghevat vanden rooden loop die seer pijnlijck was, nochtans sonder kortse, den welken dry weken duerde. Sy hiel haer op, tusschen seer groote smerten, sonder 't bedde te houden: ende danckte Godt van dese besondere jonste. Als dese sieckte achter bleef, was sy bedroeft, ende verlanghe om noch meer te lijden, al hoe wel onweerdigh. *Vant ick altijd seer droefben, seght sy, als ick niet en lijde, vreesende dat Godt Almachtigh my vergeten heeft.*

Ghemerckt dat haer wenschen van te lijden, ende haer droefheyte van niet te lijden bleef dueren, wiert haer wederom eenigh lijden verjont: te weten, een inwendighe onghesteltheyt in haeren mondt, die soo grouwelijck was, dat sy die niet en kan beschrijven: maer seght, dat sy noyt in haer leven soo groote pijnen tot noch toe geleden hadde, als sy in haeren mondt dien tijdt gevoelde; noch soo grooten stanck gheroken heeft; noch soo walghelijcke saecke ghesmaect heeft als den etter die uyt dese quaele voort quam. Alle haer tanden waeren los: het tandt-vleesch verswoerde: desen etter was soodaenigh; dat sy somwijlen van haer selven viel, als sy hem sagh of roeck. Sy en konde dagh of nacht niet rusten, soo door de pijnen, als door
den

den stanck. Alle bequaemheyt van eenigh voedsel te nemen, was haer schier ontnomen. Dit duerde wel vier maenden. Haer huys-luffrouwe en dorst s' morghens in haer kamer niet komen: want den stanck onverdraeghelijck was. *Agnes* self hadde by nachten groote moeyelijckheyt in desen stanck. Sy badt Godt om verduldigheyt: ende bedanckte sijn Goddelijcke goetheyt van dese groote jonste, die sy onweerdigh was. Al hadde haer lichaem in dese soo pijnelijcke ende soo verdrietighe quaele seer veel te verdraeghen: nochtans de blyschap van haeren geest, en wiert hier door niet vermindert, ja was dies te meerder, hoe het lichaem meer leedt. *VWant ick gevoelde, seght sy alsdan ende oock op andere tijden, dat ons hier geen blyschap noch vreught en kan over komen, dan in 't lijdē sijn hooghste verblijden te nemen. Ick segghe dat het verblijden in 't lijdē de grootste vreught is, die wy alhier in Godt kunnen scheppen, ende die soock d' alderaengenaemste aen Godt is. Och Heere. Wanneer sal ick dese gratie eens genieten naer mijnen wensch? Al ben ick 't onweerdigh, Heere en spaert my niet: noch en onthaelt my alhier niet met uwe soete teghenwoordigheyt: maer laet my dien Kelck van u lijdē hier smaecten naer u belieste: laet my met u lijdē, soo langh als mijn leven hier sal op-gehouden worden. Ick hope dat my dit vergunt sal worden, tot vermeerderinghe van Godts eere ende glorie, tot mijne ende aller zielen saligheyt, Amen.*

Noch anderwerf bekent sy een onverdraeghelijcke ende onuytblusschelijcke begeerte van lijdē gevoelt te hebben, naementlijck als den tijt mede-brocht, besonderlijck de bittere Passie Christi t'overdencken, gelijk den tijdt vande goede Weke is. Sy schrijft dat dese begeertē alsdan wel ses jaeren langh in haer ziele al-

tijdt vermeerderd waeren, die inde volghende jaeren niet vermindert zijn. Haere woorden zijn dese. *Het aenmercken vande heetbrandende liefde van mijnen Beminden in sijn lijdē tot onse verlossinghe, ontstack mijn begeerte meer en meer, omter liefde van hem te lijdē, die voor my soo mishandelt geweest is. O Heere wie sal een ziele kunnen versaeden, die aldus gestelt is? Niemant, Heere, dan ghy alleen. Vervult alle mijn leden met pijnen, tot het binnenste van mijn ziele, die door uwe gratie dies aengaende onverschadelijk is. Ghy ontreckt haer dese gratie om haer onweerdigheyt: sy bekennt d'onweerdighste van alle te wesen.*

Als sy het lijdē vanden Salighmaecker overdocht, wiert sy besonderlijk met eenen heeten brandt ontfeken, om diergelijcke pijnen te lijdē. Speelden haer gedachten op de geesselinghe? Sy wiert gedreven om de selve slaghen in haer lichaem t'ontfanghen ende te gevoelen, die hy ontfanghen ende gevoelt hadde; ende soo doorhackelt te worden, ghelijck sy hem doorhackelt sagh. Hoe sy desen wensch metter daet heeft foecken te bekomen, sal terstont hier onder gheseyt worden, als wy van haer gewillighe lijf-kastijdinghen sullen spreken, die sy ter liefde vanden lijdenden Salighmaecker ondernomen heeft.

In't jaer 1637. op S. Marcus dagh met dese ghewoonelijcke begeerten overladen zijnde, quam sy tot haeren Bicht-vader inde Kercke, om eenighe besondere lijf-kastijdinghen te versoecken. Maer den Bicht-vader schoof het vensterken van den Bicht-stoel toe, sonder haer te beantwoorden. Dit schreef sy toe aen haere onweerdigheyt, om alsulcke gratien t'ontfanghen. Met dese ghedachten van voor Godt te lijdē, bleef sy langhen tijdt in Godt in-ghekeert: ende te saemen noch
vic-

vierigher gedreven tot het lijden. Sy dede een innigh beklagh aen haeren Beminden, om dat sy van het lijden verstootten wiert: ende ghemerckt dat haeren Bicht-vader dit weygherde, versocht ootmoedelijck dat Godt door sijn selven uyt liefde eenige pijnelyckheden haer soude toe-senden, al en was't sy niet weerdigh. Sy verstont inwendighlijck dat haer verfoeck verhoort wiert, ende dat haer eenighe pynelijckheden soudou toe-ghesonden worden. Sy noemt dit pynelijckheden: *Maer uytwendighlijck*, seght sy: *VWant inwendighlijck, geen grooter blyschap als dat. O Heere, wat tonghen sullen kunnen uyt spreken, wat vreughden in Godt, wat onwerdeerlijcke juweelen in't lijden verborghen zijn!* Met'er daet wiert sy dien dagh met soo groote ende swaere pijnen des lichaems overvallen, dat sy schier in onmacht viel. Sy besluyt dit verhael aldus: *Gheloofst zy dien grooten Godt, die my armen aerdworm niet gheheelijck verstoet.*

Ontrent den selven tijt, als sy s'avonts met haer geselschap aen tafel sat, vielder spraecke van twee levende Leeuwen, die te Ghent waeren: ende *Ioanna van Randenraedt* seyde, dese Leeuwen aldaer gesien te hebben, de welcke te saemen verhaelde dese gheschiednisse. Hoe een dienst-maecht die de Leeuwen quam spijzen, by geval van dese vrede dieren ghevat ende verscheurt wiert. Terwijlen dat *Ioanna* met verscheyde omstanden dit deerlyck ongeluck verhaelde, was *Agnes* inwendighlyck in-ghekeert in Godt, voelende een seer groote begeerte, om ter liefde van dien, den welcken syn-selven voor haer ellendighen worm der aerde niet ghespaert en hadde, van dese selve Leeuwen vernielt te worden. Hadde sy inde plaetse van dese

dienst-maecht geweest, gelijk sy wenschte, soude dat een geluck boven alle geluck ghehouden hebben. Sy en kan niet bewoorden, hoe seer sy alsdan, ende eenighe daghen daer nae in dese begeerten vlamde: als wanneer sy oock van Godt de jonste verkreegh van groote pynen in alle haer litmaeten te ghevoelen, terwylen sy soo vierigh was om te lyden. O, seght sy. die drysent millioenen lichaemen hadde, om voor die wilde dieren te gheven, ende dat uyt een altijt heet-brandende liefde. Ick gevoele my droncken, als ick mijn gepeysen hier opstiere: Want de levende ende krachtighe begeerten my by-blijven, om ter liefde van hem my t'allen ooghenblick van die wilde dieren te laeten verscheuren: Wel verstaende, indien dit Godts Wille waere, ende ick hem daer-mede niet en soude vergrammen. Indien ick dat wiste, ick vertroock nae Ghent, ende spronck van boven tot beneden, om van die Leeuwen verscheurt te worden ter liefde Godts. O Heere mocht my dese gratie gebeuren: maer ick ben't onweerdigh. Ick moete my laeten aen den ghenen, die my met dese begheerten onsteect:

Sy verfocht sonder op-houden van haeren Bichtvader oorlof om groufaeme lyf-kastydinghen te ghebruycken, oock met brieve die sy tot dit eynde schreef. Eenen brief sal ick hier stellen.

E E R W E E R D I G H E N V A D E R

VAn Godt Vader ghestelt over my, ende Rechter om te binden ende t'ontbinden, door den Welcken ick den Wille Godts volghe, al is't dat ick door mijn kranckheyr veel ghebreken hebbe, over de Welcke ick in Godt ghenade ender vergiffnisse versoecke, om de selve in't vier van sijn goddelijcke

delycke Liefde te niet te doen. Ick versoecke van V Eerw. sijn
toestemminghe, om mijn voorgaende middelen te ghebruy-
ken, door de welcke ick mijnen stijven ofel onder't bedwanck
des gheests mach brenghen, ende dat ter liefde van dien, die
ick daeghelijckx voor my hebbe, als eenen levenden spieghel
om hem waer te volghen, die om ons, ende om my, uyt soo
heet-brandende liefde, sijn selven tot alle tormenten naer
ziele ende lichaem ghegheven heeft. Ick voele my hier door
van den selven gheest der liefde ghedreven, om mijn selven
pijnen ende lijden aen te doen. Ick segghe pijnen, ende lij-
den: Maer het is alhier aen een Godt minnende ziele het
hoogste verblijden. Lijden en is gheen lijden. Ick hebbe
mijnen naeckten ende bloedighen Bruydegom langhen tijde
ghesien, vol van pijnen, ongrondeerlijck in sijne neder-
ghebooghentheyt, den Schepper onder sijn sekepselen, wijs
uytghespreyt in sijn liefde tot ons, om ons met sijnen hemel-
schen Vader in sijn Heyligh Bloedt te versoenen, ende op het
Kruys het ranisoen voor ons te betaelen. Ick hebbe hem aldus
langhen tijt voor mijn inwendighe ooghen gehad, uytgeroeck
ligghende op het Kruys, ende door alle de diepte van sijn bran-
dende liefde tot ons, door alle sijn pijnen ende smerten, in
Vaderlijck herte om ghenade biddende voor onse sonden, die
soodaenighe pijnen ende versmaetheden veroorsaect hebben.
Ick hebbe hem aldus ontrent veerthien daeghen voor my ghe-
had, met groote droefheyt ende pijnen mijnder ziele, son-
der daer van te kunnen komen. Ick sagh sijn lijden soo schroo-
melijck ende onuytsprekelijck, dat ick er sieck van ben dit soo
lanck te sien, sonder van mijnen kant iet te moghen doen ter
liefde van dien, die voor my soo ghestelt is. Soo is't dat ick
van V Eerw. biddens wijse versoecke, door alle pijnen ende
smerten van onsen Salighmaecker, dat ick hem een weynigh
mach ghelijck zijn, om met mijnen Bruydegom op 't Kruys

te rusten in't bedde van dien soet-stekenden hulst, om mijn ziele met mijnen Beminden te vermaecken. Ick betrouwe in Godt, dat my dit van Godt door V Eerw. niet en sal gheweyghert worden.

Dit waeren haere daeghelijcksche begheerten, die haer by daeghen ende by nachten pijnighden. Niet te lijden was haer lijden, ende lijden was haer vermaeck. Als haer gheboden wiert sonder eenighe pijnlijckheden des lichaems den nacht over te brenghen, was sy als sieck van dese begheerten. Sagh haer bedde aen, met eenen af-keer: sloegh haer ooghen op 't Belt van de H. Maghet, dat sy in haer armen nam, ende gaf aen de Moeder Godts haer groot verlanghen te kennen om haer lichaem te pijnighen. Den hulst die sy tot dit eynde vergaedert hadde, speelde in haer ghe-dachten: beklaeghde haer onweerdigheyt om op dese stekende tacken te moghen rusten: Ende offerde haer selven om vlijtelijck dit te doen, als 't haer soude gheoorloft zijn.

s. 3. Haere begheerten tot het lijden worden dickwils van Godt verhoort.

WY hebben nu ten deele ghesien dat haer vierighe begheerten tot het lijden, van Godt verhoort wierden door het toefenden van eenighe pijnlijckheden die ick niet konde af-snijden van haere begheerten. Laet ons noch voorder bewijsen, hoe dat haer menighvuldigh verfoeck van lichaemelijcke pijnen t'onderstaen, van den Hemel verhoort is gheweest.

Sy verkreegh van Godt seer dickwils ten minsten eenigh deeltjen van haere begeerten door onverdraeghe-